

Speciální základní škola, Štětí,

Ostrovni 300, příspěvková organizace

Minimální preventivní program 2017 - 2018

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Speciální základní škola, Štětí Ostrovni 300, 411 08 Štětí
--	---

Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Hana Moravcová
Telefon	416 812 374, 737 657 756
E-mail	h.moravcova@specka-steti.cz

Jméno a příjmení ŠMP a VP	Mgr. Simona Schmidtová
Telefon	721 955 116, 737 657 756
E-mail	simona.schmidtova@seznam.cz

	Počet tříd	Počet žáků
Základní škola (podle §16 odst. 9 ŠZ)	6	51
Základní škola speciální	2	20
Celkem	8	71

Stav k 1.9.2017.

Počet dojíždějících žáků	36
--------------------------	----

Použité zkratky:

MPP - Minimální preventivní program
RCH - Rizikové chování
ŠMP - Školní metodik prevence
VP - Výchovný poradce
SPC - Speciálně pedagogické centrum
PPP - Pedagogicko-psychologická poradna

ŠD - Školní družina
TK - Třídní kniha
ŽK - Žákovská knížka
ŠVP - Školní vzdělávací program
DVPP - Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Obsah:

1. Minimální preventivní program – přehled.....	3
2. Plán činnosti.....	5
2.1 Aktivity pro žáky	5
2.2 Metodické pomůcky, informace, kontakty	7
2.3 Aktivity pro zákonné zástupce	8
2.4 Spolupráce s ostatními odborníky.....	8
2.5 Volný čas, státní správa	9
2.6 Propagace.....	9
2.7 Zdroj informací	9
3. Evidence a efektivita.....	10
4. Školní metodik prevence	10
5. Základní údaje o škole	12
5.1 Charakteristika zařízení.....	13
5.2 Činnost zařízení.....	13
5.3 Financování.....	13
5.4 Pracovníci.....	13
5.4.1 Přiměřenost přístupu k věkovým zvláštěm žáků.....	13
5.5 Zpráva o činnosti školní družiny.....	14
5.6 Spolupráce se zákonnými zástupci	14
5.7 Hodnocení Minimálního preventivního programu 2015/2016	14
5.8 Aktivity a nabídka	17
6. Základní ustanovení Školního řádu	18
7. Analýza současné situace na škole	19
8. Cíle MPP vyplývající ze současné situace.....	20
9. Koncepce školy pro oblast prevence	20
10. Konkrétní cíle v podobě znalostních kompetencí žáků	22
11. Koordinace preventivních aktivit ve škole.....	24
12. Evidence a efektivita.....	26
13. Program proti šikanování	27
13.1 Charakteristika šikanování	27
13.2 Projevy šikanování	27
13.3 Odpovědnost školy.....	27
14. Krizový plán školy	28
14.1 Postupy řešení šikanování	28
14.2 Výchovná opatření	29
14.3 Spolupráce se zákonnými zástupci	29
14.4 Spolupráce se specializovanými institucemi.....	29
14.5 Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování	30
15. Závěr	32

1. Minimální preventivní program – přehled

školní rok 2017 - 2018

- Výchozí stav:** **Speciální základní škola, Štětí, Ostrovní 300, Štětí 411 08**
71 žáků (z toho 28 dívek) – stav k 1.9.2017
- Informace pedagogického sboru:
Někteří žáci vidění (mimo vyučování) při zneužívání návykových látek – nikotin a alkohol. Někteří žáci mají nevhodné projevy chování a jednání ve škole i mimo ni (slovní i fyzické).
- Ostatní informace:
Informace rodičů i široké veřejnosti o nevhodných projevech chování a jednání žáků školy.
- Hlavní cíl:** Dodržování pravidel Školního řádu, snižování pohovorů se žáky při jeho porušování. Vzdělávání pedagogického sboru v oblasti speciální primární prevence.
- Specifické cíle:** Nadále být důslední v zamezování zneužívání návykových látek (nikotin, alkohol, ...) v prostorách školy a v jejím blízkém okolí a při akcích pořádaných školou („Den ve škole“, projektové dny v přírodě, školní výlety, exkurse apod.) – prevence a adekvátní reagování na vzniklé situace. Zamezit poškozování školního majetku a budovy školy.
- Indikátory:** Snižování počtu kárných zápisů do žákovských knížek a zpráv o přestupcích žáků školy od členů pedagogického sboru i veřejnosti, snižování stížností spolužáků o nevhodném chování a jednání ostatních žáků. Vše na základě prokazatelných zápisů v žákovských knížkách či třídních knihách a v knihách Pohovory se žáky, Kniha návštěv a Telefonické hovory.
- Strategie:** Monitoring: dotazníkové šetření pro žáky, pedagogické a provozní zaměstnance dle potřeby.
Další vzdělávání pedagogického sboru: zvyšování povědomí v oblasti zneužívání návykových látek a nežádoucích projevech chování a jednání.
- Aktivity:** Dotazníková šetření (ŠMP, třídní učitelé) – dle potřeby.
- „Sezení se ŠMP či VP“ (dle potřeby) – aktivity s třídním kolektivem v rámci plánovaného působení na žáky nebo jako okamžité reagování na vzniklou situaci.
- Téma sezení: nevhodné chování a jednání mezi vrstevníky, vzájemné vztahy mezi různorodými věkovými skupinami, povědomí o projevech šikany, násilí, rasismu, xenofobie, intolerance a antisemitismu, prevence užívání tabákových výrobků, konzumace alkoholických i energetických nápojů, užívání ostatních návykových látek, kriminalita mládeže, gambling.
- Techniky: řízený a volný rozhovor, anketa, dotazník, kreativní techniky (Vv, Pv, dramatizace apod.), společenské hry, video, fotografie, literatura a internet.
- Besedy, přednášky a zážitkové semináře pro žáky i pedagogický sbor – dle nabídky.
- Nabídka školních akcí: zájmové kroužky pro žáky, projektové dny ve škole i v přírodě, školní výlety, exkurse apod. Dále program - „Den ve škole“ (zážitkový program pro žáky do 18 hodin na půdě školy).

Tým prevence: Mgr. Hana Moravcová, ředitelka školy
Mgr. Simona Schmidtová, zástupce ředitelky školy, ŠMP, VP
Mgr. Eva Pěkná, školní koordinátor ŠVP, pedagog 2. stupně Základní školy
Mgr. Jitka Popriková, pedagog 2. stupně Základní školy
Mgr. Michaela Nešněrová, pedagog 2. stupně Základní školy speciální

Tým prevence se schází:

- 4x za školní rok
- při aktuálním řešení problémů ihned
- při tvorbě MPP

Výstupy: Výsledky případného dotazníkového šetření.
Zápisy v knihách: Pohovory se žáky, Kniha návštěv a Telefonické hovory.
Informace pedagogického sboru na pravidelných provozních poradách (pondělí), mimořádných poradách a Pedagogických radách.
Výsledky práce žáků ze „Sezení se ŠMP či VP“ (např. práce z kolektivní výtvarné či pracovní činnosti – plakáty, trojrozměrné práce; slohové práce apod.).
Dokumentace z akcí – fotografie a videozáznamy.

Časový harmonogram:

září – říjen: realizace odloženého semináře Šikana I. pro pedagogický sbor (Dotační program ústeckého kraje pro rok 2017), mapování třídního klima a celkové školní atmosféry

listopad: zjištění poptávky na dotazníková šetření a „Sezení se ŠMP či VP“

prosinec – červen: realizace poptávky, realizace případného dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení

červenec: zpracování hodnocení MPP za školní rok 2017/2018

červenec - srpen: tvorba MPP pro školní rok 2018/2019

Průběžně: mapování zájmu o besedy a akce školy, účast na vybraných akcích.

Pravidelná spolupráce Preventivního týmu, sledování nabídek DVPP během celého kalendářního roku.

Okamžitá reakce na situace ve škole či mimo ni, které jsou zapotřebí řešit, např. vandalismus, nechtěné těhotenství, nálezy použitých injekční stříkaček ve městě, mediální zprávy apod.

Výsledky: Zjištění dosažených změn podle indikátorů.
Ze strany žáků přijetí nastavených pravidel ve Školním řádu.
Porovnání případného dotazníkového šetření s předešlými šetřeními.
Zhodnocení přínosu absolvovaných seminářů v rámci DVPP.

2. Plán činnosti

školní rok 2017 – 2018

ŠKOLA: Speciální základní škola, Štětí, Ostrovní 300, příspěvková organizace

Garant programu: Mgr. Simona Schmidtová
--

I. Seznámení ředitele školy s programem.

termín	proběhlo	hodnocení
srpen - září	31.8.2017	Schválen MPP pro školní rok 2017/2018.

II. Seznámení pedagogického sboru s MPP, zapojení do realizace.

termín	proběhlo	hodnocení
srpen - září	1.9.2017	Seznámení s MPP pro školní rok 2017/2018.

III. Spolupráce s výchovným poradcem.

termín	proběhlo	hodnocení
		Garant MPP je zároveň výchovnou poradkyní.

2.1 Aktivity pro žáky

- A. Tematické bloky s dětmi.** Realizace v rámci výuky.
Realizováno vyučujícím daného předmětu v termínu dle tematického plánu, záznam v třídní knize.

1. stupeň:

Prvouka 1. – 3. ročník

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Člověk a jeho zdraví

Vlastivěda 4. – 5. ročník

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Přírodověda 4. – 5. ročník

Člověk a jeho zdraví

2. stupeň:

Občanská výchova 6. – 9. ročník

Člověk ve společnosti

Stát a právo

Péče o občana

Mezinárodní vztahy

Přírodopis 8. – 9. ročník

Obecná biologie a genetika

Biologie člověka

Výchova ke zdraví 8. – 9. ročník

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Změny v životě člověka a jejich reflexe

Zdravý způsob života a péče o zdraví

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Podpora zdraví

Osobnostní a sociální rozvoj

B. Jednorázové akce. Realizace v rámci tzv. „Sezení s VP“.

„Sezení se ŠMP“:

- plánovaně realizováno ŠMP dle potřeby třídních učitelů, ostatních pedagogů či zaměstnanců školy, ideálně v délce 45 minut,
- okamžitě, dle situace v potřebné časové délce

Téma sezení: nevhodné chování a jednání mezi vrstevníky, vzájemné vztahy mezi různorodými věkovými skupinami, povědomí o projevech šikany, násilí, rasismu, xenofobie, intolerance a antisemitismu, prevence užívání tabákových výrobků, konzumace alkoholických i energetických nápojů, užívání ostatních návykových látek, kriminalita mládeže, gambling.

Techniky: řízený a volný rozhovor, anketa, dotazník, kreativní techniky (Vv, Pv, dramatizace apod.), společenské hry, video, fotografie, literatura a internet.

Probíraná témata:

Pravidla slušného chování

Školní řád (dále ŠŘ)

Pravidla chování na veřejnosti

Pravidla silničního provozu, chování v dopravních prostředcích

Komunikační dovednosti

Vztahy ve třídě

Vztahy ve škole

Záškoláctví

Osobní svoboda x šikana

Osobní svoboda x zneužívání

Osobní svoboda x domácí násilí

Návykové látky

Kouření a zdraví

Drogy a zdraví

Návykové látky a jejich dopad

Gamblerství a jiné závislosti

Závislosti a jejich dopad

Umět říci NE

Zdravý životní styl

Volný čas

Správná životospráva

Poruchy příjmu potravy

Infekční nemoci

Pohlavní nemoci

Bezpečný sex

Antikoncepce

Nechtěné těhotenství

Vandalismus

Rasismus

Násilí

Sekty

Rizikové sporty

Syndrom CAN

C. Pravidelné akce

Zájmové kroužky	Pedagogové školy	po – čt po výuce	týdně
„Den ve škole“	Pedagogové školy	dle plánu	2x – 4x ročně

D. Konzultační hodiny pro žáky, zákonné zástupce

termín	čas	místo
září - červen	Dle dohody	ředitelna školy
červenec - srpen	Dle dohody	ředitelna školy

E. Schránka důvěry a dotazů

termín	místo	hodnocení
Založena 1.9.1997	chodba školy	Žáci nevyužívána, i když je jim opakovaně tato možnost připomínána.
Žáci využívají přímé komunikace podle své potřeby – využití tzv. „Otevřených dveří“ (viz. s. 10).		

2.2 Metodické pomůcky, informace, kontakty

A. Vytvoření knihovny, videotéky, fonotéky a propagačního materiálu

zřízeno	místo	hodnocení
11-12/1997, doplňováno	Učitelská knihovna + videotéka, ředitelna školy – materiály ŠMP	Především se využívá internet, PC programy, materiály ŠMP

B. Stálá nástěnka

zřízeno	místo	hodnocení
11.9.2000, doplňováno	Chodba školy	Žáci, především 2. stupně ZŠ praktické, nástěnku vnímají a čtou.
Bezpečná cesta do školy, aktuální informace k situaci ve městě (štěnice, nálezy injekčních stříkaček, apod.), ve světě (AIDS, syfilis, hlodomor, apod.), k ročnímu období (klíšťata), ochrana před napadnutím psem i člověkem, bezpečné používání internetu, apod. Použití propagačních materiálů (OHES, ČČK, VZP), článků z tisku a internetu.		

C. Dostupné informace o institucích, organizacích, odbornících působících v regionu, kraji

zřízeno	místo	hodnocení
12/1997, doplňováno	ředitelna školy	Využíváno pedagogy i rodiči.

2.3 Aktivity pro zákonné zástupce

A. Informace Školské radě

plánováno	proběhlo	hodnocení
září - říjen	10/2017	Zhodnocení výroční zprávy o činnosti a hospodaření za školní rok 2016/2017, včetně hodnocení MPP a hodnocení činnosti výchovného poradce.

B. Informace zákonným zástupcům o záměrech a způsobech realizace programu

plánováno	proběhlo	forma	hodnocení
9/2017	9 - 10/2017	Seznámení se ŠŘ	Zákonní zástupci potvrdili seznámení se se ŠŘ svým podpisem - Základní ustanovení Školního řádu je součástí žákovské knížky.
9/2017	9/2017	ŽK – konzultační hodiny	Dle dohody.
2017/2018	2017/2018 průběžně	Třídní schůzky	4x ročně – připomínání nebezpečí v oblasti užívání návykových látek, dodržování ŠŘ.
2017/2018	2017/2018 průběžně	Zápisy do ŽK o jednání v ředitelně	Informace pro zákonné zástupce o porušení ŠŘ.

2.4 Spolupráce s ostatními odborníky

Pracovní setkání školních metodiků prevence – PPP Litoměřice:

Mgr. Simona Schmidtová

Komise prevence kriminality – MěÚ Štětí:

Mgr. Simona Schmidtová

Lokální partnerství Agentury pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR – MěÚ Štětí.

V pracovní skupině **Bezpečnost a prevence sociopatologických jevů:**

Mgr. Hana Moravcová

Mgr. Simona Schmidtová

V pracovní skupině **Vzdělávání, volný čas a rodina:**

Mgr. Simona Schmidtová

Mgr. Eva Pěkná

plánováno	instituce	forma spolupráce	hodnocení
Dle potřeby	PPP - Litoměřice	Dotazníkové šetření	Poslední šetření proběhlo 13.9.2000
Dle nabídky	OS ČČK Litoměřice	Propagační materiály	Dle nabídky
Dle nabídky	OHES Litoměřice	-,-,-	-,-,-
Dle nabídky	VZP Litoměřice	-,-,-	-,-,-

Dle nabídky	Policie ČR, Štětí, Litoměřice	Besedy	-,-
Průběžně	Městská policie Štětí	Asistenti kriminality: kouření, nevhodné chování na veřejnosti	Dle potřeby
Průběžně	MěÚ Štětí Odbor sociálních věcí	Potírání záškoláctví	-,-
Průběžně	MěÚ Štětí Lokální partnerství	Besedy, hromadné akce	-,-
Průběžně	MěÚ Litoměřice – kurátorka mládeže	návštěva kurátorky na půdě školy – pohovory se žáky v evidenci. Každý měsíc škola posílá posudky na žáky v evidenci.	Osobní konzultace se žáky v evidenci kurátorky, Výchovné komise.

2.5 Volný čas, státní správa

A. Spolupráce s orgány státní správy a institucemi zabývající se využitím volného času dětí a mládeže.

plánováno	instituce	forma spolupráce	hodnocení

B. DDM, sportovní a zájmové organizace, nadace, obecní úřady, úřady práce.

plánováno	instituce	forma spolupráce	cíl
2017/2018	DDM Štětí	Nabídka zájmových kroužků	Vhodné využití volného času.
2017/2018	OKM Štětí - Otevřený klub mládeže	Nabídka zájmové činnosti	Vhodné využití volného času, pracovní návyky, dodržování daných pravidel.
2017/2018	Městská knihovna, Štětí	Nabídka akcí – soutěže Vv, Pv, členství	-,-
2017/2018	Úřad práce Litoměřice	Atlas školství Ústeckého kraje	Možnosti výběru studijního oboru pro žáky 9. ročníku.
2017/2018	IPS Roudnice n. Labem	Volba povolání	Orientace na trhu práce, uplatnění se ve společnosti.

2.6 Propagace. Místní a regionální tisk, Tv, školní časopis, rozhlas ...

téma	forma	cíl
Akce školy	Zpravodaj města Štětí	Informace o akcích školy.
Akce školy	Kabelová televize Štětí	Reportáže z akcí školy.

2.7 Zdroj informací

téma	forma	cíl
Témata MPP	Zpravodaj města Štětí	Informace města týkající se témat a akcí.
-,-	Litoměřický deník	Informační zdroj aktuálních témat.
-,-	Městský rozhlas Štětí	Vnímat a reagovat na informace týkající se těchto témat.
-,-	Ústecký zpravodaj	Informace z kraje týkající se témat, akcí, pomoci.
-,-	Pořady televizních stanic	Upozornění na vhodné pořady.
-,-	www stránky	Orientace v nabídce pomoci v oblasti závislostí - Štětí, Mělník, Roudnice n. L., Litoměřice, Ústí n. L.

3. Evidence a efektivita

Tematické bloky se žáky jsou realizovány v rámci výuky jednotlivých předmětů (viz s. 5) a jsou evidovány zápisem v třídních knihách.

„Sezení se ŠMP“ je zapisováno do TK (datum, téma, technika) a dále do knihy Pohovory se žáky (datum, téma, technika, podpisy zúčastněných, činnost v bodech a závěr). Jednotlivé záznamy včetně dotazníků, Vv technik a dalších výsledků práce se žáky, jsou archivovány v ročníkových složkách během celé školní docházky žáků. Dále se archivují 3 roky.

Pravidelné akce:

Zájmové kroužky – počítačový kroužek, tvořivá dílna.

Akce „Den ve škole“.

Projektové dny – podle plánu.

Školní akademie – červen 2018.

Besedy s Policií ČR záznam v TK (datum, téma) a v Knize návštěv v ředitelně školy (datum, téma, lektor).

Kulturní středisko Štětí, Městské kino Štětí – účast na akcích je zaevidována do TK (datum, téma, lektor). Z každé akce je zpracován článek do výroční zprávy školy popisující její průběh a přínos pro žáky.

„Otevřené dveře“ – žáci, zaměstnanci i návštěvníci školy mají neomezený přístup do ředitelny školy (ředitelka školy + zástupce ředitelky = VP + garant MPP). Jsou-li dveře do ředitelny otevřené, mohou vstoupit a komunikovat. Efektivita – vzájemná spolupráce vedení je dobrá, názory a postupy v práci jsou jednotné, důsledné a profesionální (dle zákonů).

Žáci podle svých potřeb využívají možnost ke komunikaci. Důvěra žáků a vzájemná komunikace s vedením školy je na dobré úrovni, žáci nevyužívají Schránku důvěry a dotazů, ale preferují osobní kontakt. Efektivitu spatřujeme v tom, že nás žáci chodí navštěvovat i po ukončení povinné školní docházky. Máme tak o některých žácích přehled i v dalších letech – úspěšnost či nezdar při studiu na učilištích, rodinné poměry, zaměstnání, apod.

Pohovory se žáky – (negativní i pozitivní) jsou zapisovány do knihy „Pohovory se žáky“ a jsou stvrzené podpisy zúčastněných. Na aktuální události je reagováno okamžitě, bez časových prodlev. Rodiče jsou o jednání v ředitelně seznámeni zápisem v ŽK.

Knihy návštěv – každé jednání s rodiči či dalšími osobami je zapisováno do „Knihy návštěv“, návštěva je seznámena s provedeným zápisem a jeho pravdivost je doložena souhlasem zúčastněných tj. jejich podpisy.

Knihy hovorů – telefonické hovory jsou zapisovány do „Knihy hovorů“ a dále jsou vyřizovány dle svého charakteru (omlouvání žáků, podání vysvětlení zákonným zástupcům k situacím týkajících se jejich dětí, stížnosti apod.).

4. Školní metodik prevence

Vzdělání, doplňování vzdělání, kurzy, semináře ...

Učitelství pro první stupeň ZŠ	ukončeno 19.6. 1998
Speciální pedagogika pro absolventy vysokých škol (4 semestry)	ukončeno 16.2. 2008
Specializační kurz pro výchovné poradce základních škol (4 semestry)	ukončeno 14.6.2001
Předprofesní příprava žáků s mentálním postižením (96 hodin)	ukončeno 17.5.2003
Vzdělávací kurz SYKAPo (80 hodin)	ukončeno 1.4.2006

Vzdělávací kurz KNOW HOW v rámci projektu SYKAPO (40 hodin)	ukončeno 27.5.2006
Specializační kurz pro metodiky prevence ve školství	ukončeno 3.12.2010
Členka Komise prevence kriminality (dříve Pracovní skupina prevence kriminality) - MěÚ Štětí	od 10/2010 - průběžně
Účast na pracovních poradách ŠMP – PPP Litoměřice	2x ročně
Účast na jednáních lokálního partnerství Agentury pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR – MěÚ Štětí	od 9/2013
<u>Další vzdělávání:</u>	
Prevence závislosti na návykových látkách	20.10.1997
Prevence drogových a procesuálních závislostí	16.1.1998
Procesuální závislosti a poradenství	3.4.1998
Sociálně tréninkový program - kriminalita /rasismus, xenofobie, intolerance / Satanismus	9.9.1999
Satanismus	12.12.2001
Pedagogická intervence u žáka užívajícího drogu	19.3.2002
Satanismus	10.4.2002
Aktuální problémy Romů	15.10.2002
Kriminalita mládeže	19.11.2002
Didaktizace patosociálních jevů	18.3.2003
„Edukační program O dospívání ...“	18.3.2003
Problém zvaný šikana	5.12.2006
Příznivé školní klima jako nejúčinnější prevence proti šikaně	7.10.2008
Rizikové rodiny z hlediska predikace poruch chování	7.10.2008
Možnosti a cesty primární prevence - konference Praha	2.-3.11.2009
Preventivní program UNPLUGGED pro žáky 6.tříd	9.-10.11.2009
Zvládání problémového chování	18.2.2010
Doplňkové studium pro stávající výchovné poradce (40 hodin)	ukončeno 26.2.2010
Normální je nekouřit	4.3.2010
Jak se (ne)stát závislákem	23.11.2010
Odměny a tresty	30.8.2011
Prevence ve škole - Co dělat, když....	6.4.2011
Úvod do problematiky extremismu	11.4.2011
Kyberšikana	28.4.2011
Výjezdní zasedání Pracovní skupiny prevence kriminality (MěÚ Štětí)	16.-17.3.2012
Šikana jako narušení vztahů ve skupině	11.6.2012
Šikana ve školním prostředí a její řešení	12.6.2012
Aktuální stav drogové scény a problematika návykových látek ve škole	12.2.2013
Podpora preventivních týmů	3.-5.10.2013
Agresivita I. – kurz pro pedagogický sbor	30.6.2014
Komunikace školy s rodiči – kurz pro pedagogický sbor	11.10.2014
Specifika péče o děti s drogovými závislostmi	17.2.2015
Dovedu to pochopit? – workshop na téma: rasismus a xenofobie	10.3.2015
Kyberšikana	7.5.2015
Současné trendy primární prevence rizikového chování ve školství – konference	20.5.2015
Agresivita II. – navazující kurz k Agresivitě I. pro pedagogický sbor	30.6.2015
Jiné dítě – problémový žák (lektorka: Mgr. Michaela Veselá)	28.8.2015
Řešení výchovných problémů ve třídě (lektorka: Mgr. Michaela Veselá)	26.8.2016
Bezpečnost na školách – norma ČSN 73 44 00	16.11.2016
Cesty spolu - Společně proti šikaně	15.12.2016
Rizikové chování dětí a mládeže (lektor: Mgr. Zdeněk Martínek)	6.4.2017
Jak vést obtížný rozhovor (lektorka: Mgr. Michaela Veselá)	29.8.2017

5. Základní údaje o škole

Název: Speciální základní škola, Štětí, Ostrovní 300,
příspěvková organizace

Adresa školy: Ostrovní 300
411 08 Štětí

e-mail: h.moravcova@specka-steti.cz

www stránky: www.specka-steti.cz

IČO: 46 77 32 82

IZO: 110 008 286 **Základní škola**
110 008 294 **Školní družina**

Zřizovatel: Ústecký kraj

Ředitelka školy: jmenovaná na základě rozhodnutí Školského úřadu Litoměřice
č.j.: 962/96 ze dne 15.6.1996

Mgr. Hana Moravcová

Zástupkyně ředitelky: pověřená od 27.1.2003

Mgr. Simona Schmidtová

Školská rada: **Iveta Krajníková** – zástupce pedagogických pracovníků
Mgr. Ing. Miroslav Andrt – zástupce zřizovatele
Jiřina Šustrová – zástupce rodičů

V říjnu 2017 proběhnou volby.

5.1 Charakteristika zařízení

Speciální základní škola sídlí v části budovy ZŠ, Ostrovní 300 ve Štětí. Máme v pronájmu část pavilonu /pronájem jsme platili do 31.12.1997 MěÚ ve Štětí/, od 1.1.1998 byla budova převedena do užívání ZŠ, Štětí, Ostrovní 300 – Mgr. Hladíkovi, kterému také v současné době hradíme nájem za užívání části pavilonu a tělocvičen ZŠ.

Škola má 10 tříd, které jsou plně obsazeny, ředitelnu, sborovnu, školní družinu. V přízemí pavilonu máme pronajatu kuchyňku a dílnu na Pv, která nebyla ZŠ dostatečně využívána.

S účinností od 1.5.2006 došlo ke změně v rejstříku škol - název školy:

Speciální základní škola, Štětí, Ostrovní 300, příspěvková organizace

Druh školy: Základní škola
Obory vzdělávání: 79-01-B/001 Pomocná škola délka studia: 10 let
79-01-C/001 Základní škola délka studia: 9 let
Od 1.9.2007 Školní vzdělávací program „Školou do života“, 79-01-C/01 Základní škola

5.2 Činnost zařízení

Škola byla zřízena za účelem poskytování základního vzdělávání, které vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu vzdělávání. Aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit si své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Organizace též poskytuje vzdělání žákům s těžkým mentálním postižením, žákům s více vadami a žákům s autismem. Organizace dále zajišťuje zájmové vzdělávání, které poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti.

Důraz je kladen na pracovní vyučování a s tím související pozdější zařazení žáků do zaměstnání a společnosti. Neopomíjíme pochopitelně ani složku estetickou - ve výtvarné a pracovní výchově, a rozvoj pohybových dovedností - v tělesné výchově. Úspěšnost dětí nám potvrzuje i účast a velmi dobré umístění, jak v soutěžích výtvarných, tak sportovních.

Snahou pedagogů je naučit děti i činnosti nad rámec ŠVP, které by jim pomohly v dalším životě - např. vaření, šití, netradiční výtvarné techniky, základní sportovní hry.

5.3 Financování

Od roku 1996 byl zřizovatelem ŠÚ Litoměřice, od 1.10.2001 je zřizovatelem Ústecký kraj.

5.4 Pracovníci

Pedagogický sbor má 17 členů, včetně 4 asistentek pedagoga. Kvalifikovanost pedagogických pracovníků odpovídá zákonu o pedagogických pracovnících. Samozřejmostí je zájem našich pedagogů o celoživotní vzdělávání, ať v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků nebo studiem vysoké školy.

5.4.1 Přiměřenost přístupu k věkovým zvláštnostem žáků

Jelikož se jedná o výuku a vzdělání žáků mentálně postižených, kdy každé dítě má své individuální obtíže a každé dítě má jinou úroveň svých možností a rozvoje svých schopností, je nezbytně nutné přistupovat ke každému jedinci individuálně a přihlížet k jeho momentálnímu stavu a k jeho možnostem, které má při čerpání nových informací. Pedagogové, kteří u nás vyučují, mají k dětem velice citlivý přístup, dokáží odhadnout jejich možnosti a schopnosti, postrčit je tam, kde si děti nedůvěřují a dostat z nich maximum, aniž by je přetěžovali.

5.5 Zpráva o činnosti školní družiny

Práce školní družiny se řídí plánem práce školní družiny, řádem školní družiny, týdenním plánem školní družiny. Ve své činnosti má školní družina zařazenu přípravu na vyučování, zájmovou, relaxační a odpočinkovou činnost. Kapacita ŠD je 13 žáků, která se každý rok naplňuje.

ŠD má vlastní místnost, dále využívá tělocvičnu, počítače v počítačové učebně, cvičnou kuchyňku a přilehlé školní hřiště. Stravování žáků je umožněno v Centrální školní jídelně, Ostrovní 300, Štětí – přesun pouze v budově.

Provozní doba: odpolední činnost (po – pá 11:30 – 16:00).

5.6 Spolupráce se zákonnými zástupci

Při třídních schůzkách a konzultacích (informace v žakovských knížkách). Dále telefonicky nebo při osobní návštěvě ve škole.

5.7 Hodnocení Minimálního preventivního programu 2016/2017

Činnost vycházela z Minimálního preventivního programu pro školní rok 2016/2017 a z pokynů MŠMT.

Činnost Školního metodika prevence (dále ŠMP) byla zaměřena na prevenci rizikového chování žáků a adekvátní řešení již vzniklého problémového chování, na spolupráci s pedagogickým sborem, vedením školy a zákonnými zástupci žáků.

Hlavním cílem bylo dodržování pravidel ve Školním řádu, snižování pohovorů se žáky při jeho porušování. Vzdělávání pedagogického sboru v oblasti speciální primární prevence.

Specifickými cíli byla opět důslednost v zamezování zneužívání návykových látek (nikotin, alkohol, ...) v prostorách školy a v jejím blízkém okolí a při akcích pořádaných školou („Den ve škole“, projektové dny v přírodě, školní výlety, exkurse apod.) – prevence a adekvátní reagování na situace. Zamezit poškozování školního majetku a budovy školy.

V oblasti primární prevence škola spolupracovala s kurátorkou OSPOD, která pravidelně školu navštěvuje - jednání s problémovými žáky. Škola pravidelně zasílá měsíční hodnocení na žáky, kteří jsou v evidenci kurátorky. Dle potřeby dochází ke spolupráci s MěÚ Štětí (Odbor sociálních věcí) – prověřování absence u problémových žáků jako prevence či odhalení záškoláctví či skrytého záškoláctví. Dále s Městskou policií Štětí a s Obvodním oddělením Štětí Policie ČR. I nadále pokračuje oboustranná spolupráce s MěÚ ve Štětí – společné akce pro všechny základní školy ve městě.

Vzdělávání pedagogického sboru ve školním roce 2016/2017

V rámci úspěšné žádosti o poskytnutí finančních prostředků v rámci dotačního programu: Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji v roce 2017, byl na 22.6.2017 naplánován akreditovaný kurz Šikana. Projekt realizován společností Infra, s.r.o. - lektorka Mgr. M. Kropíková. Pro zdravotní indispozici lektorky byl kurz zrušen, náhradní termín - podzim 2017.

Vzdělávání ŠMP ve školním roce 2016/2017

Řešení výchovných problémů ve třídě – Mgr. M. Veselá

Bezpečnost na školách – norma ČSN 73 44 00

Cesty spolu - Společně proti šikaně

Rizikové chování dětí a mládeže – Mgr. Z. Martínek

Akce pro žáky ve školním roce 2016/2017

Pro efektivní využití volného času navštěvovali žáci ve školním roce 2016/2017 počítačový kroužek. O další nabízené kroužky neměli zájem.

Dále se žáci zúčastnili rozličných akcí školy (viz. níže) při kterých byla prováděna prevence rizikového chování žáků - zásady slušného chování, orientace v neznámém prostředí a adekvátní reakce v nečekaných situacích. Spolupráce s vrstevníky a s různými věkovými kategoriemi, včetně dospělých. Dodržování Školního řádu, řádu odborných učeben i dalších zásad slušného jednání (přeprava MHD, divadelní představení, výstavy, školní výlety apod.). Prevence úrazů, podpora sportovních, kulturních a zájmových aktivit žáků. Vhodná prezentace a reprezentace školy na veřejnosti (výstava žákovských prací, sportovní a kulturní akce).

ŠMP se pravidelně účastní

- Komise prevence kriminality při MěÚ Štětí
- pracovních porad školních metodiků prevence, pořádaných metodikem prevence PPP Litoměřice, Mgr. Kateřinou Davídkovou
- jednání na půdě školy: kurátorka, OSPOD, MěP Štětí, Policie ČR, zákonní zástupci žáků, široká veřejnost
- Lokálního partnerství ve Štětí v těchto tematických skupinách:

Vzdělávání, volný čas a rodina:

Mgr. Simona Schmidtová, ŠMP
Mgr. Eva Pěkná, učitelka na 2. stupni ZŠ praktické

Sociálně patologické jevy:

Mgr. Hana Moravcová, ředitelka školy
Mgr. Simona Schmidtová, ŠMP

Spolupráce s dalšími organizacemi

OSPOD – kurátorka pí. Choutková (jednání se žáky v evidenci)	9/2016, 10/2016, 11/2016
<u>Případová konference na půdě školy</u> (za školu VP, ředitelka školy, třídní učitelky)	Základní škola: - žák 5., 8. a 9. ročníku – 3/2017 - žák 7. ročníku – 4/2017 - žák 5. ročníku – 5/2017 - žák 4. ročníku – 6/2017
OSPOD Litoměřice – pí. Kmochová	11/2016
OSPOD Litoměřice – pí. Zavázalová	5/2017
MěÚ Štětí Lokální partnerství Agentury pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR	Jednání Lokálního partnerství, dle daného časového harmonogramu. V pracovní skupině Vzdělávání, volný čas a rodina: Mgr. Simona Schmidtová, Mgr. Eva Pěkná V pracovní skupině Bezpečnost a prevence sociopatologických jevů: Mgr. Simona Schmidtová, Mgr. Hana Moravcová

MěÚ Štětí Odbor sociálních věcí	Šetření v rodinách: 1x – skryté záškoláctví 1x – doprovod matky do školy k podpisu IVP
PČR Štětí	1/2017 Jednání se žákyní - podání vysvětlení či informací k dané události.
PČR Litoměřice	5/2016 Jednání se žákem - podání vysvětlení či informací k dané události.
SPC Litoměřice – přešetření žáků dle platnosti zpráv	10/2016, 11/2016, 2x v 3/2017
PhDr. L'ubica Kurucová – školní psycholog, speciální pedagog	Zprostředkování kontaktu s rodiči problémových žáků, spolupráce s třídními učitelkami jednotlivých žáků (posudky o chování a prospěchu, konzultace), konzultace s vedením školy, účast na případových konferencích.

Plnění hlavního cíle MPP

Vzdělávání pedagogického sboru v oblasti speciální primární prevence:

- přesunuto na podzim 2017.

Dodržování pravidel ve Školním řádu, snižování pohovorů se žáky při jeho porušování:

- ve školním roce 2016/2017 jsme zaznamenali snížení počtu případů, které se řešily pohovorem v ředitelně školy.

školní rok	počet jednání	školní rok	počet jednání
2011/2012	150	2016/2017	48
2012/2013	54		
2013/2014	57		
2014/2015	81		
2015/2016	66		

Jednání v ředitelně školy se týkalo těchto případů:

řešená situace	počet jednání	počet řešených žáků
Nevhodné chování	11	14
Nevhodná komunikace	5	4
Agresivní chování	7	5
Častá absence	11	9
Neomluvená absence	3	3
Používání mobilního telefonu	3	2
Krádež	2	2
Kouření	4	5
Pozdní příchody do školy	2	2

Jednání v ředitelně školy se týkalo celkem 25 žáků školy (24 žáků Základní školy a 1 žák Základní školy speciální).

Z toho bylo řešeno 13 žáků pouze 1x, 7 žáků 2x, 1 žák 5x, 3 žáci 6x a 1 žák 8x.

Další jednání v rámci nevhodného chování a jednání žáků:

- pravidelné jednání žáků s kurátorkou OSPOD Litoměřice, pí. Choutkovou na půdě školy. Jednání na základě pravidelně zasílaných měsíčních posudků na žáky v její evidenci.
- Případové konference: žáci 4., 5., 7., 8. a 9. ročníku Základní školy.
- jednání s třídním kolektivem: 5.A – 2x, 8.A – 2x

Plnění specifických cílů MPP

Preventivně bylo postupováno ve zneužívání návykových látek. Během školního roku nebylo zaznamenáno, že by žáci v budově školy nebo v její blízkosti popíjeli alkohol.

Kouření bylo řešeno: 1x kouření na WC chlapci, 1x kouření na školním výletě a 2x kouření v blízkosti školy.

Nevhodné chování a jednání žáků k sobě navzájem, k žákům ostatních škol i široké veřejnosti bylo řešeno ihned.

Během školního roku se neřešil žádný případ poškozování školního majetku ani budovy školy.

MPP za školní rok 2016/2017 můžeme považovat za splněný.

Pedagogický sbor postupuje, při prevenci rizikového chování u žáků a při řešení porušování Školního řádu, většinou jednotně a úspěšně.

Přehled akcí a činností za školní rok 2016/2017

Žáci se během školního roku zúčastnili akcí, které jim měly ukázat různé možnosti využívání volného času – divadelní či filmové představení, sportovní a rukodělné činnosti, výstavy, výlety a další akce pořádané městem apod. (viz Výroční zpráva 2016/2017).

5.8 Aktivity a nabídka

V rámci rozšíření znalostí a dovedností žáků, organizují vyučující mimoškolní zájmovou činnost. Z nabízených aktivit preferují žáci **počítačový kroužek**.

6. Základní ustanovení Školního řádu

- informace pro zákonné zástupce (při vřazení žáka do školy, při změně Školního řádu)
- ustanovení je součástí žákovské knížky a zákonní zástupci svým podpisem stvrzují, že toto ustanovení četli a jsou s ním seznámeni
- platnost Školního řádu od 22.10.2016. V říjnu 2017 bude Školská rada schvalovat další doporučené změny ve znění tohoto dokumentu.

Základní ustanovení Školního řádu – informace pro rodiče

1. Škola se otevírá pro žáky školní družiny v 6:15 hodin, pro ostatní žáky v 7:35 hodin. Vyučování začíná v 7:55 hodin. Žáci přichází do školy za dodržování pravidel silničního provozu tak, aby byli přítomni na začátku hodiny, řádně připraveni na vyučování a vybaveni potřebnými pomůckami. V době vyučování neopouští budovu školy.
2. Při vyučování je zakázáno používání mobilních telefonů. Žáci odevzdávají vypnutý telefon do úschovy k třídnímu učiteli či vyučujícímu první vyučovací hodiny a vyzvednou si ho na konci vyučování. Je zakázáno pořizovat jakékoli zvukové a obrazové záznamy.
3. Pokud žáci neplní či odmítají zadané školní úkoly, budou si tyto povinnosti plnit individuálně v den určeným vyučujícím po skončení výuky pod dohledem učitele. Zákonný zástupce bude informován nejméně jeden den předem formou zápisu v žákovské knížce s uvedením času odchodu ze školy.
4. O velkou přestávku se mohou žáci volně pohybovat po chodbě budovy školy, s výjimkou přízemí a vstupního prostoru školy, **nesmí vstupovat do jiných tříd**. Mají možnost o velkou přestávku navštívit svačinku v ZŠ Ostrovní, Štětí v přilehlém pavilonu.
5. Do školní družiny, žákovské kuchyně, dílen, počítačové učebny a tělocvičen vstupují žáci zásadně pod dohledem učitele. Stejným způsobem se vrací do svých učeben.
6. **Pojištění žáka** - škola doporučuje rodičům pojistit své děti pro řešení odpovědnosti za způsobenou škodu.
7. **Školní stravování** - rodiče mají možnost zajistit stravování ve CŠJ Štětí, Ostrovní 300. Cenu žákovského jídla mohou využít jen v případě, že byl žák přítomen výuce.
8. Žák má právo na ochranu před fyzickým a psychickým násilím, nedbalým zacházením, před rizikovými jevy, všemi formami zneužívání a před kontaktem s drogami, před jakoukoli diskriminací.
9. Žáci dodržují školní a vnitřní řád, předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni. **Respektují a vykonávají pokyny všech zaměstnanců školy**. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností. **Porušování Školního řádu bude posuzováno podle zásad hodnocení a klasifikace**.
10. **Projevy šikanování mezi žáky budou považovány za hrubý přestupek proti klasifikačnímu řádu**.

11. Předměty cenné a nesouvisející s vyučováním, žáci do školy nenosí. **Hodinky, šperky, peníze, vypnutý mobil - svěřují do úschovy třídnímu učiteli či v ředitelně školy.** V jiném případě za jejich poškození nebo ztrátu škola nenese zodpovědnost.
12. Zákonný zástupce je povinen zajistit, aby žák docházel řádně do školy, docházel do školy zdravý, čistě oblečený, upravený, se svačinou a pitím. **Pokud bude žák opakovaně navštěvovat školu zavšivený, bude škola informovat odbor sociálních věcí v místě bydliště žáka.**
13. Zákonný zástupce žáka je povinen ohlásit důvod nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka.
14. **Písemnou omluvenku v žákovské knížce** podepsanou zákonným zástupcem předkládá žák třídnímu učiteli **ihned po návratu do školy.** Pokud omluvenku nepředloží, bude absence považována za neomluvenou.
15. Lékařské vyšetření není důvodem k celodenní absenci žáka. V případě, že žák není nemocen, dostaví se po vyšetření do školy a zapojí se do výuky.
16. Při pozdních neomluvených příchodech do školy se minuty sčítají a vedou se jako neomluvená absence. Neomluvená absence je podkladem pro klasifikaci chování žáka.
17. **Přísně je zakázáno vnášet, držet, distribuovat a zneužívat návykové látky a předměty související s jejich užíváním. Je zakázáno vnášení a užívání energy drinků a nápojů, které svým tvarem či chutí připomínají alkoholické nápoje. V případě podezření, že žák je v průběhu vyučování pod vlivem těchto látek, může být provedeno orientační vyšetření na přítomnost těchto látek.**

7. Analýza současné situace na škole

V letošním školním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, šikaně, projevů agresivity a porušování zákona.

K posouzení problematiky slouží otevřená komunikace se žáky, žáci se nebojí mluvit o projevech rizikového chování, výskytu návykových látek v místě bydliště, hovoří o vlastním názoru na návykové látky a mají znalost o možnostech pomoci v této oblasti.

O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit. Co se týče alkoholu a kouření, žáci vědí o možných zdravotních i sociálních následcích. Je dobré se žáky hovořit otevřeně. Naši žáci o svých zkušenostech s alkoholem a cigaretami bez problémů hovoří, rodiče o situaci svých dětí kolikrát vědí, ale neřeší ji. Mimo prostory školy a mimo dobu vyučování omezený počet žáků kouří, z toho převážná většina dětí dostala první cigaretu od kamaráda.

Přímý kontakt žáků s drogami v prostorách školy nebyl již leta zaznamenán. Z anket vyplývá, že několika žákům byla droga nabídnuta, a to v místech vzdálených mimo školu a mimo dobu vyučování. Jednalo se o marihuanu. Někteří žáci i přiznají osobní zkušenost s marihuanou. Byla-li jednání s rodiči a rodiče byli upozorněni na možnost, že jejich dítě použilo či se jeví, jako že užívá návykové látky, tak ve většině případů rodiče nevěří. Nevěří, ale slíbí, že dítě pohlídají, otestují. Někteří rodiče, bohužel, jen slibují. Tato jednání s rodiči se též píše do posudku pí. kurátorce.

Na 1. stupni je MMP zařazen do předmětů – prvouka, vlastivěda, výtvarná výchova, český jazyk.
Na 2. stupni – občanská, výtvarná a tělesná výchova, přírodopis, pracovní činnosti, výchova ke zdraví.

Škola motivuje žáky k pozitivnímu trávení volného času zapojením dětí do zájmových kroužků a dalších akcí školy, jako např. Noc ve škole, Den ve škole, školní výlety apod.

8. Cíle MPP vyplývající ze současné situace

Dlouhodobé cíle primární prevence projevů rizikového chování na škole - předávání informací o riziku užívání návykových látkách, seznámení s právními i sociálními riziky, předcházení prvnímu experimentování, minimalizace škod, vytváření postojů a podpora vzniku vyrovnané osobnosti odolné vůči stresům, se schopností vyrovnat se s náročnějšími životními situacemi.

Krátkodobé cíle – ilustrace výhod života bez drog, kamarádké vztahy mezi vrstevníky a ve společnosti, jako celku.

Žák by měl v průběhu studia získat tyto klíčové životní kompetence:

1. Aktivně se spolupodílet na tvorbě podmínek a prostředí podporujících zdraví jedince, rodiny, společnosti, přírody.
2. Ovládat dovednosti komunikace a spolupráce, používat je ve vztazích.
3. Posilovat duševní odolnost vůči negativním vlivům, ovládat zásady a techniky duševní hygieny.
4. Být odpovědný za své chování a způsob života.
5. Dokázat řešit problémy.
6. Reflektovat svůj systém hodnot a přesvědčení, dávat jej do souvislostí se zdravím svým i druhých.

Zapojení všech pedagogů do vzdělávání v oblasti prevence

- dále prohlubovat spolupráci mezi pedagogickým sborem
- spolupráce a komunikace mezi školou a rodiči
- propojení spolupráce týmu prevence s ostatními zaměstnanci školy
- podchytávat skryté projevy RCH

Zákonní zástupci - podněcovat je k lepší komunikaci se školou

- účast na třídních schůzkách
- možnost návštěvy školy kdykoliv
- možnost navštívit školu při školních akcích
- spolupráce: zákonní zástupci + škola + další instituce

9. Koncepce školy pro oblast prevence

Při ustavování MPP škola vycházela z platné legislativy.

Cílem školy je i nadále primární prevence a posilování odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovým projevům chování. K tomu je zapotřebí soustavně a dlouhodobě zapojovat všechny pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance školy.

Za základ považujeme informovanost žáků v hodinách jednotlivých výchovně vzdělávacích předmětů vycházejících z jednotlivých témat zapracovaných do tematických plánů. Důraz je

položen na práci všech třídních učitelů, kteří mohou výraznou měrou ovlivňovat své žáky, jejich postoj, chování ke školnímu majetku, toleranci, spolupráci a vzájemné úctě, to vše na neformální bázi při komunikaci se žáky.

Jsme si vědomi, že významnými pomocníky v plnění našich cílů jsou samotní žáci.

Budeme se snažit vést žáky ke zdravému životnímu stylu a vhodnému využívání volného času.

Za priority naše škola považuje ve všech devíti ročnících: zabránit záškoláctví, požívání návykových látek ve škole (alkohol, nikotin, marihuana) a jejich vnášení na půdu školy a školního areálu.

Těchto cílů dosahujeme:

- důslednou kontrolou žáků a dodržováním pravidel daných Školním řádem
- užší spoluprací s rodinou
- ve spolupráci s dětskými lékaři
- spoluprací se sociálním odborem MěÚ
- spoluprací se Speciálním pedagogickým centrem (SPC)
- prevence kouření a požívání omamných látek a drog
- opakovaným poukazováním na skryté nebezpečí, které s sebou návykové látky přinášejí (ve výuce, nástěnky)
- besedy a vzdělávací akce (dle vhodnosti pro specifika vzdělávání našich žáků)
- udržet a upevňovat přátelské vztahy mezi žáky, a to bez projevů rasismu a xenofobie
- zamezovat šikaně
- práce s problematičtějšími jedinci, skupinou žáků či celými třídními kolektivy
- různorodými metodami práce: výklad (informace), samostatná práce (slohové práce na určená témata, projekty, referáty, informace z tisku, z internetu, apod.), besedy, diskuse, sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobů komunikace, párová, skupinová práce ve třídě, projektové vyučování

Cílem MPP na naší škole je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, k získávání dovedností a návyků v oblasti komunikace, tolerance, důvěry, vzájemné úcty a sebeúcty, vytváření bezpečného prostředí dobrých vztahů s rodiči. Snažíme se formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Náš preventivní program si klade za cíl zabránit rozšíření takových jevů, jako je kriminalita dětí, šikana, rasismus, závislost na drogách či alkoholu, případně mapuje možnosti předcházení těmto formám protispoločenského a škodlivého chování zejména vytvářením pozitivní atmosféry ve škole.

Má-li být preventivní program úspěšný, musí do něj být zapojeni všichni výchovní pracovníci i rodiče. Jeho úspěšnost je podmíněna tím, že je uskutečňován systematicky a dlouhodobě, a to za podpory vedení školy. Vycházejíc z dosavadních zkušeností, lze konstatovat, že realizace programu se musí opírat o spolupráci s řadou institucí a odborníků, např. s SPC, okresním metodikem prevence, v neposlední řadě také s Policií ČR, Městskou policií, lékaři, pracovníky Informačního a poradenského střediska Úřadu práce a dalšími.

Filozofie programu vychází z přesvědčení, že k rizikovým projevům chování tíhnou jednak děti s určitým způsobem deformovaného rodinného prostředí, jednak děti s neadekvátní volnočasovou aktivitou. Z uvedeného vyplývá, že jedním z dlouhodobých úkolů, zejména třídních učitelů, je sledovat, v jaké rodinné atmosféře dítě vyrůstá a dále umožnit dětem vybrat si z nabídky zájmových kroužků.

Základní kroky k realizaci uvedených cílů:

- na setkáních s rodiči, například na třídních schůzkách, nabízet spolupráci při řešení všech problémů, které se týkají výchovy žáků,
- zapůjčovat zájemcům z řad žáků i rodičů veškerý vhodný materiál, který má k dispozici garant tohoto programu a který je průběžně doplňován a aktualizován,
- možnost využít konzultační setkání se ŠMP (žáci i zákonní zástupci),
- zájemci z řad vyučujících mají možnost, dle nabídky, zvyšovat svou kvalifikaci a seznamovat se s novými poznatky v oblasti prevence,
- využívání Projektových dnů k prevenci daných témat, dle plánu
- nabízet žákům možnost svěřit se se svými problémy přímo učitelům nebo prostřednictvím schránky důvěry
- technika Otevřených dveří – dveře do ředitelny jsou stále otevřeny (neprobíhá-li jednání či vedení není přítomno). Žáci, pracovníci a návštěvníci školy mají možnost kdykoli přijít a komunikovat. Velmi osvědčené a všem vyhovující.

Výše uvedené kroky jsou součástí běžného života školy. Pravdou však zůstává, že škola má v rámci vzdělávacího působení na žáky ještě další účinný prostředek – zařazování aktuálních témat přímo ve vyučovací hodině. Pro tyto účely se nabízí výuka občanské výchovy, výchovy ke zdraví, přírodopisu, chemie nebo výtvarné výchovy i jiných předmětů, a to i v rámci mezipředmětových vztahů. V zásadě lze konstatovat, že již na prvním stupni, jsou děti přiměřeně svým možnostem chápání, informovány např. o skutečnosti, že léky nejen lidem pomáhají, ale mohou být také za určitých okolností zdraví škodlivé. Že škodlivost alkoholu, tabákových výrobků a jiných drog byla spolehlivě prokázána. Na druhé straně jsou žáci seznamováni s tím, jak si lze utužovat zdraví, jak se chránit v různých situacích, jak pečovat o své tělo, jaké zásady zdravého životního stylu je doporučeno respektovat, atd.

10. Konkrétní cíle v podobě znalostních kompetencí žáků

I. stupeň - zaměření na mladší školní věk - Správný životní styl:

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků – hygiena, životospráva
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení, všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně patologických problémů ve třídních kolektivech (šikana)
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volno-časových aktivit
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních

1. – 2. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- vědí o zákonech omezujících kouření, používání alkoholu a zákonech týkajících se užívání a šíření drog
- mají povědomí o službách poskytujících poradenskou pomoc
- umějí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umějí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

II. stupeň - zaměřený na starší školní věk - Prevence = základ předcházení problémům:

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, šikany, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- zdraví sexuální život: sexuální výchova a prevence AIDS
- práce s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (projektové dny, sportovní akce, Den ve škole,...)
- nabídka volno-časových aktivit
- účast ve výtvarných, sportovních a jiných soutěžích
- možnost využití nástěnky výchovné poradkyně na chodbě školy s tematikou prevence rizikových projevů chování a aktuální informace, školní knihovny a odborné literatury, kontaktní adresy a telefonní čísla pro děti v nouzi

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory, zájmy, odlišné způsoby chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umějí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umějí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní a sociální
- umějí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umějí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- vědí, že zneužívání dítěte je trestné
- umějí diskutovat o rizicích užívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- vědí, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání aj.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- mají povědomí jak komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umějí o nich diskutovat

11. Koordinace preventivních aktivit ve škole

Seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP je prováděno přímo ve výuce či při činnosti ŠMP se žáky. Informace jsou předávány vyučujícími a ŠMP, prostřednictvím nástěnky a webových stránek školy a osobními konzultacemi.

Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá školní metodik prevence jmenovaný ředitelem školy. V rámci své činnosti připravuje Minimální preventivní program a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách), žáci a prostřednictvím webových stránek školy i široká veřejnost.

Školní metodik prevence vykonává na škole i funkci výchovného poradce, spolupracuje s třídními učiteli, ostatními pedagogy, provozním zaměstnancem a s ostatními institucemi.

Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků:

- posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a okamžitá intervence při riziku vzniku RCH a kooperace s odborníky při jejich řešení, zejména spolupráce s výchovnou poradkyní a ředitelkou školy
- vnímání žáků, jejich chování a jednání, rozhovory se žáky (využití např. dozorů – projevit zájem o žáky)
- věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky - soustředit se zejména na problematiku šikany v celém areálu školy
- zajištění důsledné kontroly zaměřené na prevenci kouření, užívání alkoholických a návykových látek
- sledovat často se opakující krátkodobé absence žáků - prevence záškoláctví, spolupráce se zákonnými zástupci žáků (podporování záškoláctví) - v problematických případech možnost vyžadování lékařského potvrzení
- sebevzdělávání učitelů v oblasti preventivní výchovy a ve výchově ke zdravému životnímu stylu
- shromažďování a zpřístupňování materiálů pro pedagogický sbor
- zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu
- nově příchozím vyučujícím nabídnout všestrannou kolegiální pomoc
- spolupráce s ostatními institucemi

Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole. Problémy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci.

Dále jsou zákonní zástupci informováni o situaci svého dítěte ve škole a při problémech v oblasti návykových látek, jsou jim podány informace o možnostech případné pomoci.

Mají možnost využít konzultačních hodin ŠMP, dle svých potřeb.

Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další rizikové projevy chování - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě záškoláctví, dealerství oznámení Policii ČR

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

- PPP, SPC, DVPP

Oblast zdravotnictví

- pediatři
- spolupráce při realizaci protidrogové prevence (nabídka zdravotnických institucí)

Oblast sociálních věcí

- MěÚ Litoměřice
- MěÚ Štětí
- MěÚ Mělník
- Probační a mediační služba Litoměřice

MěÚ Štětí

- Komise prevence kriminality
- Lokální partnerství Agentury pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR
- Školská komise

Policie ČR, Městská policie

- Služba kriminální policie - oddělení nezletilých
- Asistenti prevence kriminality při Městské policii
- využití nabídky ze strany Policie ČR a Městské policie

Šikana ve škole

V prevenci proti šikanování a v postupech řešení šikanování postupuje škola podle Programu proti šikanování (viz s. 25). Tento program slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy. Tento program je nedílnou součástí Primární prevence rizikových projevů chování ve škole a Minimálního preventivního programu školy.

Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Aktivity, které jsou součástí učebního plánu (na základě již zpracovaného Školního vzdělávacího programu) + aktivity které nejsou součástí učebního plánu. Jde o aktivity, které nereagují na aktuální problémy a týkají se všech tříd v daném ročníku: jde o zvyšování sebevědomí žáků, komunikativní dovednosti, konstruktivní řešení problémů, schopnost klást otázky a vyjádřit svůj názor, řešení stresu, učení vzájemné pomoci, schopnost říci si o pomoc a vědomí kam se v jakých záležitostech obrátit, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací, předávání informací a prožitkové programy zaměřené na dodržování práva, na prevenci závislosti na návykových látkách včetně alkoholu a tabáku, gamblingu, rasismu, sexuálního a jiného zneužívání, působení sekt a některých nových náboženských směrů,...).

1. stupeň je zaměřen především na dopravní výchovu, zdravý životní styl a osobní bezpečí.

Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

- „Sezení se ŠMP či VP“, dotazníková šetření, sociální hry, kooperativní hry, ...

Jednorázové aktivity pro žáky

- přednášky, besedy, exkurze, videoprojekce, projektové dny, spolupráce napříč ročníky
– vzájemná pomoc

Volnočasové aktivity pro žáky

- nabídka zájmových kroužků

12. Evidence a efektivita

Každá akce je zaznamenána do třídní knihy nebo do knih Pohovory se žáky či Návštěvy školy. V záznamu je datum, popis činnosti, závěr a podpisy zúčastněných.

Efektivní, v našem typu školy, vychází jednoznačně systém „Otevřených dveří“, „Sezení se ŠMP či VP“ a jednání v ředitelně školy se zápisem do knihy Pohovory se žáky.

Efektivní, co se týče spolupráce s rodiči, je vstřícnost a vyslechnutí rodičů hned při první návštěvě školy, nepřekládat návštěvu školy na jiný termín.

13. Program proti šikanování

13.1 Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou žáků vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní i tělesné zdraví oběti.

Šikanování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Pocit bezpečí každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu je základní podmínkou vytváření produktivního prostředí a dobrého sociálního klimatu třídy a školy. Všechny školy a školská zařízení mají povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování. Šikanování v jakékoli formě a podobě nesmí být pracovníky školy přehlíženo a akceptováno. Samotní pedagogičtí pracovníci nesmí svým jednáním s některými žáky a chováním vůči nim podněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování těchto žáků jejich spolužáky.

13.2 Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

Verbální šikana, přímá a nepřímá

- jde o psychickou šikanu. Slovní urážení, ponižování a vysmívání, součástí je i kyberšikana, která se děje pomocí ICT technologií.

Fyzická šikana, přímá a nepřímá

- jde o fyzické napadání: pošťuchování, strkání, záměrné působení bolesti. Patří sem i krádeže a ničení majetku oběti.

Smíšená šikana

- kombinace verbální a fyzické šikany, kdy jde především o násilné, manipulativní příkazy.

13.3 Odpovědnost školy

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

14. Krizový plán školy

Krizový plán můžeme rozdělit na dvě části:

1. Situace, které škola zvládne řešit vlastními silami. Do této skupiny patří postupy pro počáteční stadia šikanování.
2. Situace, kdy není v silách školy situaci řešit či vyřešit a potřebuje pomoc zvenku. V této fázi je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a policií. Sem patří řešení případů pokročilé a nestandardní šikany.

14.1 Postupy řešení šikanování

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků toho procesu. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených. Dále šikana probíhá velice skrytě a zpočátku nenápadně.

Může se jednat o šikanu mezi: žák nebo skupina žáků \implies směrem na žáka, skupinu žáků či dokonce pedagoga či pedagogy.

Při řešení šikany se standardní formou (vysmívání se, urážky, fyzické napadení, apod.) bude škola postupovat takto:

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili. Jednání bude přítomna osoba, která šikanu zpozorovala či jí byla nahlášena, ředitelka školy, ŠMP, popř. třídní učitel,
- rozhovor s obětí. Jednání bude přítomna osoba, která šikanu zpozorovala či jí byla nahlášena, ředitelka školy, ŠMP, popř. třídní učitel,
- nalezení vhodných svědků. Individuální či konfrontační rozhovory se svědky, nikoli však konfrontace obětí a agresorů,
- zajištění ochrany oběti a zabránění pokračování útoků na její osobu,
- rozhovor s agresorem či agresory a případně konfrontace mezi nimi.

Při řešení šikany s neobvyklou formou (např. náhlé skupinové násilí vůči oběti) bude škola postupovat takto:

- překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti,
- domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování,
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi, jejich izolace,
- pokračující pomoc a podpora oběti,
- vedení školy bude kontaktovat Policii ČR,

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

14.2 Výchovní opatření

Škola bude dále pracovat s agresorem. V případě potřeby mu zprostředkuje péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče apod.

Potrestání agresora bude probíhat dle výchovných opatření podle závažnosti jeho činů:

Napomenutí třídního učitele

Důtka třídního učitele

Důtka ředitele školy

Snížení známky z chování

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Možno využít vřazení žáka do jiné třídy, docházelo-li k šikaně v kmenové třídě. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

V mimořádných případech přistoupí škola k dalším opatřením:

- Ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

14.3 Spolupráce se zákonnými zástupci

Pokud zákonní zástupci informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědná ředitelka školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce ředitelky školy a zástupkyně školy (zároveň ŠMP a VP) a dalších pedagogických pracovníků. Dále spolupráce jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání se zákonnými zástupci dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací.

14.4 Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce ředitelky školy a zástupkyně školy (zároveň ŠMP a VP) a dalších pedagogických pracovníků s dalšími institucemi a orgány.

Škola spolupracuje:

- **v resortu školství:** s SPC a PPP, středisky výchovné péče,
- **v resortu zdravotnictví:** s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,

- **v resortu sociální péče:** s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou),
- **s Policií ČR:**
Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitelka školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR. Ředitelka školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitelka školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

14.5 Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý a ustrašený
- žák působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči, stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- žák má během výuky zašpiněný nebo poškozený oděv, který byl ráno čistý
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- dopouští se záškoláctví
- náhlé pozdní příchody do školy
- zdržování se ve škole po ukončení výuky
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede žák uspokojivě vysvětlit

Zejména je třeba věnovat pozornost žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpůsobovací konflikty nejsou vzácností!

2. Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet (rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný)
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislým nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem (především skutečnost, že se jim žák podřizuje)
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich
- strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné (oběť je neoplácí)
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

3. Zákonné zástupce žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- nebo naopak za ním nově dochází žák a dítěti to není příjemné
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- nechut' jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo, dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach)
- ztráta chuti k jídlu
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o doprovod či odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu),
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu (např. „Nechte mě!“)
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně, zhoršený prospěch
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě, odmítá se svěřit s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (opakovaně říká, že je ztratilo)
- případně doma krade peníze
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- je neobvykle a nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem
- možná projevuje i zlobu vůči rodičům
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

Příklady šikanování z výpovědi oběti počátečního stadia šikanování (doslovný přepis):

- nadávaj mi a rejpať do mne
- dělaj mi naschvály
- maj na mne poznámky když přijdu po nemoci
- když se učitel rozhoduje koho vyzkoušet tak mu poraděj mne
- když nejsem ve škole říkaj učitelům, co není pravda
- když něco provedou, snaží se to svalit na mne
- když se učitel zeptá jestli někdo má tahák, hned se všichni ozvou, že mám já
- vo hodině, když písemka, tak ničeho nic se ozve abych neopisoval
- všichni maj strašnou radost když dostanu špatnou známku
- když jsem služba, tak všichni udělaj ve třídě nepořádek
- nepouští mne mezi sebe když si povídají
- když si řeknu o sešit tak řeknou, že ho nemají dopsanej a pak ho pučej někomu jinýmu
- ve frontě na oběd mne předbíhají
- když je ve třídě smrad tak hned řeknou že jsem si prd
- povyšujou se nade mne
- nic mi nepučej

- když něco udělám, hned to všem řeknou
- plivnou mi na židli a na všechny ostatní, abych si nemohl najít jinou
- na výtvarce si ode mne vezmou štětec a nic mi neřeknou a maj z toho strašnou srandu, když ho hledám
- když v matice někdo počítá na tabuli, tak mu raděj a řeknou mu i výsledky. Ale mně ne. Když už mi poraděj, tak špatně
- někdy mi tašku zamknou do skříně a říkaj že od ní nemaj klíč

Při dalších krizových situacích bude postupováno v souladu se Školním řádem a dalšími předpisy.

15. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. V rámci MPP je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence rizikových projevů chování s výcvikem v sociálních dovednostech. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

MPP je každým rokem vyhodnocován. Výsledky tohoto zjištění jsou zapracovány do dalších plánů školy.

Důležitá telefonní čísla: (další kontakty u ŠMP)

Policie ČR
tel.: 158

Městská policie
tel.: 156

Rychlá zdravotnická pomoc
tel.: 155

Integrovaný záchranný systém
tel.: 112

K – centrum Litoměřice
tel.: 416 737 182, 728 262 683
www.kclitomerice.cz

Dropin
tel.: 222 221 431
www.dropin.cz

SPC Litoměřice
tel.: 416 734 011
www.zssaldova.cz

PPP Litoměřice
tel.: 416 733 015
www.pppuk.cz/poradny/litomerice

Linka bezpečí
tel.: 116 111
www.linkabezpeci.cz

Kancelář veřejného ochránce práv
tel.: + 420 542 542 888
www.ochrance.cz
www.facebook.com/verejny.ochrance.prav

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče
tel.: 286 881 059

Ve Štětí 31.8.2017

Zpracovala: Mgr. Simona Schmidtová
zást. ředitelky školy, VP, ŠMP

Schválila: Mgr. Hana Moravcová
ředitelka školy